Parlament Europejski
2024-2029

TEKSTY PRZYJĘTE

P10_TA(2026)0217

Sprawozdanie Komisji dotyczące Albanii – 2025 r.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 czerwca 2026 r. w sprawie sprawozdania Komisji dotyczącego Albanii – 2025 r. (2025/2250(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając Układ o stabilizacji i stowarzyszeniu między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Albanii, z drugiej strony[1],

– uwzględniając wniosek Albanii o członkostwo w UE złożony 24 kwietnia 2009 r.,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1529 z 15 września 2021 r. ustanawiające Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III)[2],

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1449 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ustanowienia Instrumentu Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego na Bałkanach Zachodnich[3],

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 5 lutego 2020 r. pt. „Usprawnienie procesu akcesyjnego – wiarygodna perspektywa członkostwa w UE dla państw regionu Bałkanów Zachodnich” (COM(2020)0057),

– uwzględniając ramy negocjacyjne UE z Albanią zatwierdzone przez Radę w lipcu 2022 r., w których określono wytyczne i zasady dotyczące negocjacji akcesyjnych Albanii z UE,

---

1 Dz.U. L 107 z 28.4.2009, s. 166, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2009/332/oj.
2 Dz.U. L 330 z 20.9.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 Dz.U. L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 8 listopada 2023 r. pt. „Nowy plan wzrostu gospodarczego dla Bałkanów Zachodnich” (COM(2023)0691),

– uwzględniając program reform Albanii przedłożony w ramach unijnego Instrumentu Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego na Bałkanach Zachodnich, zatwierdzony przez Komisję 23 października 2024 r.,

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 8 lipca 2025 r. pt. „Sprawozdanie na temat praworządności z 2025 r.” (COM(2025)0900) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji pt. „Sprawozdanie na temat praworządności z 2025 r. – Rozdział dotyczący sytuacji w zakresie praworządności w Albanii” (SWD(2025)0928),

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 4 listopada 2025 r. pt. „Komunikat z 2025 r. w sprawie polityki rozszerzenia UE” (COM(2025)0690) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji pt. „Sprawozdanie za rok 2025 dotyczące Albanii” (SWD(2025)0750),

– uwzględniając sprawozdanie końcowe z misji obserwacji wyborów z ramienia Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka (ODIHR) Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie z dnia 23 października 2025 r. w sprawie wyborów parlamentarnych w Albanii 11 maja 2025 r.,

– uwzględniając deklarację ze szczytu UE–Bałkany Zachodnie, który odbył się 17 grudnia 2025 r. w Brukseli,

– uwzględniając szczyty UE–Bałkany Zachodnie, które odbyły się w Sofii, Zagrzebiu i Brdzie pri Kranju w latach 2018, 2020 i 2021, oraz deklaracje z tych szczytów,

– uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Albanii,

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie strategii rozszerzenia UE[4],

– uwzględniając wskaźnik postrzegania korupcji z 2025 r. opublikowany przez Transparency International w lutym 2026 r.,

– uwzględniając światowy ranking wolności prasy za 2025 r. opublikowany przez Reporterów bez Granic w marcu 2025 r.,

– uwzględniając sprawozdanie Światowego Forum Ekonomicznego z dnia 11 czerwca 2025 r. na temat nierówności płci na świecie z 2025

---

4 Teksty przyjęte, P10_TA(2026)0077

r.,

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A10-0141/2026),

A. mając na uwadze, że rozszerzenie UE pozostaje strategiczną inwestycją w pokój, bezpieczeństwo, stabilność oraz rozwój demokratyczny i społeczno-gospodarczy na całym kontynencie europejskim;

B. mając na uwadze, że Albania utrzymała wyraźny i spójny strategiczny kurs na członkostwo w UE i wykazała pełne dostosowanie do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE, w tym w odniesieniu do unijnych środków ograniczających wobec Rosji i Białorusi, a także poprzez wspieranie Ukrainy w głosowaniach nad rezolucjami Zgromadzenia Ogólnego ONZ;

C. mając na uwadze, że w 2014 r. Albania uzyskała status kraju kandydującego do UE, w lipcu 2022 r. rozpoczęła negocjacje akcesyjne, w listopadzie 2023 r. pomyślnie zakończyła przegląd zgodności prawa krajowego z prawem unijnym, a między 15 października 2024 r. i 17 listopada 2025 r. otworzyła wszystkie klastry negocjacyjne;

D. mając na uwadze, że w sprawozdaniu Komisji za rok 2025 dotyczącym Albanii potwierdzono, że kraj ten nadal czyni postępy w większości obszarów związanych z przystąpieniem, a jednocześnie podkreślono potrzebę głębszych, spójniejszych i nieodwracalnych reform;

E. mając na uwadze, że wiarygodność procesu rozszerzenia UE zależy od rygorystycznej warunkowości, postępów opartych na osiągnięciach i skutecznego wdrażania reform, a nie tylko od formalnego przyjęcia prawodawstwa; mając na uwadze, że przystąpienie Albanii do UE zależy od trwałych, pogłębionych i nieodwracalnych reform w obszarach objętych klastrem dotyczącym kwestii podstawowych negocjacji akcesyjnych, począwszy od praworządności i funkcjonowania instytucji demokratycznych; mając na uwadze, że o harmonogramie przystąpienia decyduje jakość reform, jakie podejmuje kraj kandydujący;

F. mając na uwadze, że wzmocnienie instytucji demokratycznych, niezależności sądów, działań antykorupcyjnych, wolności mediów i praw podstawowych, w tym praw mniejszości, ma nadal zasadnicze znaczenie dla ścieżki akcesyjnej Albanii;

G. mając na uwadze, że ochrona integralności procesów demokratycznych stała się centralnym elementem polityki rozszerzenia UE; mając na uwadze, że w lipcu 2025 r. albański

parlament przyjął pierwszą krajową strategię przeciwdziałania obcym ingerencjom i dezinformacji;

H. mając na uwadze, że nie wdrożono jeszcze w pełni zaleceń ODIHR z dnia 23 października 2025 r., wydanych po wyborach parlamentarnych w Albanii z 11 maja 2025 r., a także wcześniejszych zaleceń ODIHR dotyczących dalszej poprawy organizacji wyborów w Albanii;

1. z zadowoleniem przyjmuje wyjątkowe zaangażowanie Albanii na rzecz integracji z UE, oparte na konsensusie między wszystkimi albańskimi partiami politycznymi i na ogromnym poparciu obywateli, oraz pochwala fakt, że Albania otworzyła wszystkie klastry negocjacji akcesyjnych w ciągu zaledwie 13 miesięcy; zauważa, że poparcie albańskich obywateli dla członkostwa w UE utrzymuje się na stale wysokim poziomie i odzwierciedla silne europejskie aspiracje albańskiego społeczeństwa; zachęca ten kraj do utrzymania obecnego tempa reform oraz do dalszego dostosowywania się do dorobku prawnego UE, podkreślając, że postępy Albanii na drodze do UE przyczyniają się do stabilności, bezpieczeństwa i odporności kontynentu europejskiego;

2. odnotowuje ambitny cel Albanii, jakim jest zakończenie negocjacji akcesyjnych do końca 2027 r., i z zadowoleniem przyjmuje szybkie postępy w tym względzie poczynione w ostatnich latach; podkreśla, że władze albańskie muszą zadbać o rzetelne wdrożenie prawodawstwa;

3. zauważa, że zarówno w sprawozdaniu Komisji z 2025 r. w sprawie Albanii, jak i w sprawozdaniu ODIHR w sprawie wyborów parlamentarnych przeprowadzonych w maju 2025 r. oceniono albańskie ramy wyborcze jako zasadniczo odpowiednie do przeprowadzenia wyborów opartych na rywalizacji, a jednocześnie ponownie wyrażono obawy związane z nierównymi warunkami działania dla podmiotów politycznych, nadużywaniem zasobów administracyjnych prowadzącym do zacierania granic między instytucjami państwowymi a strukturami partii, finansowaniem partii politycznych, zarzutami dotyczącymi kupowania głosów i wywieraniem presji na wyborców; w związku z tym wzywa albańską większość polityczną i opozycję do konstruktywnej i pluralistycznej kompleksowej reformy ordynacji wyborczej, w ścisłej współpracy ze społeczeństwem obywatelskim, oraz do pełnego wdrożenia zaległych zaleceń ODIHR i Komisji Weneckiej na długo przed przyszłymi cyklami wyborczymi; zaznacza, że taka reforma powinna wzmocnić ramy wyborcze, w tym w zakresie przejrzystości finansowania kampanii wyborczych, równego dostępu mediów i zabezpieczeń przed niewłaściwym wykorzystaniem zasobów administracyjnych, a także zapewnić skuteczne egzekwowanie tych ram; podkreśla, że szeroki konsensus polityczny i rzeczywiste wdrożenie tych reform są niezbędne do zapewnienia zaufania publicznego do przyszłych

wyborów;

4. wyraża zaniepokojenie ciągłą polaryzacją polityczną i konfrontacyjnym dyskursem politycznym, które podważają nadzór parlamentarny, zaufanie publiczne i skuteczne funkcjonowanie instytucji demokratycznych; zachęca podmioty polityczne do ponownego zaangażowania się w konstruktywny dialog parlamentarny, tak by albański parlament pozostał głównym forum demokratycznej debaty i demokratycznego nadzoru; podkreśla, że funkcjonująca demokracja wymaga znaczącego udziału opozycji w procedurach parlamentarnych; przypomina, że w funkcjonującej demokracji nie ma miejsca na gwałtowne protesty;

5. zachęca do ściślejszej kontroli parlamentarnej nad władzą wykonawczą, większej przejrzystości procedur ustawodawczych oraz bardziej konstruktywnych konsultacji na wczesnym etapie z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, partnerami społecznymi i niezależnymi instytucjami; podkreśla, że postępy w procesie integracji z UE należy kontynuować bez uszczerbku dla jakości i inkluzywności reform; akcentuje znaczenie odpowiedniego zaangażowania zainteresowanych stron i odpowiedzialności krajowej w celu zapewnienia zrównoważonego wdrażania i trwałego wpływu; podkreśla, że konieczne jest wzmocnienie roli i zdolności albańskich komisji parlamentarnych, w tym przez lepszy dostęp do informacji, wsparcie ekspertów i przejrzyste procedury ustawodawcze;

Praworządność, sądownictwo i walka z korupcją

6. z zadowoleniem przyjmuje dalsze postępy w reformie albańskiego wymiaru sprawiedliwości, w tym weryfikację sędziów i prokuratorów, co przyczyniło się do zwiększenia rozliczalności i uczciwości w sądownictwie; chwali Najwyższą Radę Sądowniczą za nowe nominacje sędziów, przyczyniające się do zmniejszenia liczby wakatów; podkreśla, że kluczowa dla praworządności w dalszym ciągu jest ochrona niezależności sądów, której muszą towarzyszyć ciągłe starania na rzecz dalszej poprawy rozliczalności, jakości i skuteczności sądownictwa; zwraca jednak uwagę na utrzymujące się wyzwania związane ze skutecznością wymiaru sprawiedliwości, skutecznym egzekwowaniem prawomocnych orzeczeń sądowych, zaległościami w rozpatrywaniu spraw, spójnością orzecznictwa i próbami wywierania nadmiernego wpływu;

7. przypomina, że immunitet parlamentarny jest częścią ram konstytucyjnych Albanii mających na celu zapewnienie właściwego funkcjonowania instytucji demokratycznych; podkreśla, że wszelkie decyzje w tym zakresie powinny być podejmowane ściśle zgodnie z przepisami konstytucyjnymi i ustalonymi procedurami prawnymi, bez ingerencji politycznej i zbędnej zwłoki;

8. wyraża uznanie dla władz Albanii w związku z ciągłą poprawą

skuteczności działania Trybunału Konstytucyjnego; apeluje jednak o dalsze wzmacnianie szerszych organów zarządzania w sądownictwie, a także o ciągłe inwestycje w infrastrukturę sądową i cyfryzację; przypomina, że sędziowie nadal mierzą się z naciskami politycznymi i groźbami, które mogą zagrozić niezawisłości sądów; podkreśla znaczenie terminowego i pełnego wdrożenia orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego zarówno przez władzę wykonawczą, jak i ustawodawczą, jako zasadniczego elementu praworządności i równowagi instytucjonalnej;

9. ubolewa, że Albania spadła na 91. miejsce w rankingu postrzegania korupcji opublikowanym przez Transparency International w 2025 r., w porównaniu z 80. miejscem zajmowanym w 2024 r.; podkreśla, że korupcja pozostaje poważnym problemem oraz że mimo postępów w rozwijaniu ram prawnych i instytucjonalnych Albania musi jeszcze bardziej wzmocnić potencjał wyspecjalizowanych jednostek policji, skonsolidować swoje wyniki w zakresie dochodzeń, ścigania i prawomocnych wyroków skazujących, zwłaszcza w sprawach dotyczących korupcji na wysokim szczeblu; z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie kluczowych przepisów antykorupcyjnych, w tym dotyczących ochrony sygnalistów i konfliktu interesów, oraz wzywa do ich dokładnego wdrożenia; z zadowoleniem przyjmuje ciągłą pracę wyspecjalizowanych instytucji antykorupcyjnych i instytucji zajmujących się zwalczaniem przestępczości zorganizowanej, w tym Specjalnej Struktury ds. Walki z Korupcją i Przestępczością Zorganizowaną (SPAK), i wzywa do zapewnienia ich trwałej niezależności, odpowiednich zasobów i wystarczających zdolności operacyjnych, bez ograniczania ich uprawnień dochodzeniowych ani podważania ich pracy; apeluje o wzmożenie wysiłków w celu zapewnienia skutecznego wykrywania, zamrażania i konfiskaty majątku pochodzącego z przestępstw oraz zarządzania nim, w tym za sprawą systematycznych dochodzeń finansowych, lepszej współpracy między agencjami i współpracy transgranicznej oraz pełnego wykorzystania narzędzi konfiskaty zgodnie z prawami podstawowymi;

10. podkreśla, że należy zająć się korupcją na wszystkich szczeblach, aby zwiększyć zaufanie obywateli do instytucji państwowych i stworzyć przewidywalne otoczenie biznesowe; apeluje o większą przejrzystość, kontrole konfliktu interesów, oceny ryzyka uczciwości i ukierunkowane środki zapobiegawcze w sektorach wysokiego ryzyka, w szczególności w zamówieniach publicznych i koncesjach, licencjach i inspekcjach, a także w budownictwie i planowaniu przestrzennym;

11. wzywa Albanię do poczynienia zdecydowanych postępów w zakresie wstępnej rejestracji nieruchomości i sprawiedliwego, powszechnie akceptowanego odszkodowania, poprawy przejrzystości państwowego rejestru gruntów i jakości danych katastralnych w rejestrze nieruchomości oraz do zapewnienia poszanowania prawa

do rzetelnego procesu sądowego i prawa do skutecznej ochrony sądowej w przypadkach wywłaszczenia i usunięcia nieruchomości;

12. podkreśla znaczenie skutecznego zwalczania przestępczości zorganizowanej, w tym siatek zajmujących się praniem pieniędzy i handlem narkotykami, oraz wzywa do zacieśnienia współpracy z agencjami UE, takimi jak Europol i Eurojust; wzywa władze do przyspieszenia prac nad dostosowaniem albańskich ram prawnych dotyczących przestępczości zorganizowanej do dorobku prawnego UE, wzmocnienia zdolności egzekwowania prawa i poprawy skuteczności dochodzeń;

13. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że banki w Albanii oficjalnie rozpoczęły przeprowadzanie transgranicznych transakcji w euro za pośrednictwem systemu SEPA; wyraża uznanie dla albańskich władz za ich zdecydowane działania w walce z praniem pieniędzy poprzez przyjęcie krajowej strategii zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu na lata 2024–2030; odnotowuje inicjatywę „Bezgotówkowa Albania 2030”, której celem jest ograniczenie szarej strefy w biznesie i nielegalnych przepływów pieniężnych;

Prawa podstawowe i wolność mediów

14. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w światowym rankingu wolności prasy za 2025 r. opublikowanym przez Reporterów bez Granic Albania awansowała z 99. miejsca w 2024 r. na 80. miejsce w 2025 r.; apeluje o dalsze wysiłki na rzecz ochrony wolności wypowiedzi i pluralizmu mediów w Albanii, w tym większej przejrzystości ewentualnych konfliktów interesów właścicieli mediów, zabezpieczeń przed naciskami politycznymi i gospodarczymi na dziennikarzy oraz skutecznego prowadzenia dochodzeń w sprawie gróźb i ataków wobec pracowników mediów; apeluje również o większą przejrzystość struktur własności mediów i przejrzystą dystrybucję reklam państwowych w celu ochrony niezależności redakcyjnej i pluralizmu mediów;

15. zdecydowanie potępia wrogość wobec niezależnych dziennikarzy i pracowników mediów w Albanii, w tym ataki werbalne i antymedialną retorykę ze strony wysokich rangą urzędników, kampanie oszczerstw i mizoginistyczne nękanie w internecie, często wymierzone w dziennikarzy zajmujących się praworządnością, korupcją i sprawami sądowymi; wyraża ponadto zaniepokojenie wysoką liczbą pozwów przeciwko dziennikarzom; z zadowoleniem przyjmuje niedawne zmiany w albańskim kodeksie karnym; ubolewa jednak, że nie doprowadziły one do pełnej depenalizacji zniesławienia i zniewagi, zgodnie ze standardami unijnymi i międzynarodowymi;

16. wzywa władze Albanii do promowania umiejętności korzystania z mediów i umiejętności cyfrowych jako środka uzupełniającego w celu wzmocnienia odporności środowiska informacyjnego, w tym przez

włączenie inicjatyw w zakresie umiejętności korzystania z mediów do systemu edukacji, wspieranie szkolenia nauczycieli i nowoczesnych zasobów edukacyjnych oraz zacieśnianie współpracy z niezależnymi mediami i odpowiednimi programami UE w celu promowania krytycznego myślenia i odpowiedzialnego zaangażowania cyfrowego;

17. zachęca władze Albanii, by wzmocniły ramy instytucjonalne na rzecz ochrony i wspierania praw osób należących do mniejszości etnicznych i religijnych oraz słabszych grup społecznych, w tym Romów i Egipcjan, osób z niepełnosprawnościami, pracowników migrujących i osób LGBTIQ+, a także by zadbały o skuteczne wdrożenie przepisów antydyskryminacyjnych i zapewniły mniejszościom etnicznym i religijnym oraz słabszym grupom społecznym lepszy dostęp do usług publicznych oraz znaczący udział w życiu społecznym, gospodarczym i politycznym; jest zaniepokojony antygenderową retoryką obecną w albańskim dyskursie politycznym; zauważa, że wzmocnieniu ram instytucjonalnych ochrony praw mniejszości muszą towarzyszyć skuteczne środki zapewniające pełne i skuteczne wdrażanie tych praw w praktyce;

18. wzywa władze albańskie do zapewnienia uznanym mniejszościom narodowym trwałego dostępu do edukacji w językach mniejszości oraz do wspierania odpowiednich szkoleń dla nauczycieli, opracowywania podręczników i zachowania tożsamości kulturowej;

19. pochwala przyjęcie w Albanii ustawy o równości płci, która jest zgodna z dorobkiem prawnym UE i międzynarodowymi standardami praw człowieka; wyraża jednak zaniepokojenie falami dezinformacji i nienawiści wobec osób LGBTIQ+, w tym kampaniami oszczerstw przeciwko pracy organizacji społeczeństwa obywatelskiego działających na rzecz równości osób LGBTIQ+; wzywa władze albańskie, by pociągnęły do odpowiedzialności osoby rozpowszechniające dyskryminującą retorykę; wzywa rząd albański do opracowania środków prawnych takich jak zarejestrowane związki partnerskie, służących uznawaniu i ochronie par osób tej samej płci, zgodnie z zobowiązaniem rządu zawartym w krajowym planie działania na rzecz osób LGBTI (2021–2027) oraz w celu dostosowania albańskiego ustawodawstwa dotyczącego praw człowieka do dorobku prawnego UE;

20. z zadowoleniem przyjmuje uznanie długotrwałej historycznej obecności społeczności bułgarskiej w regionach takich jak Prespa, Gollobordë i Gora oraz zachęca władze albańskie do zapewnienia pełnego poszanowania ich praw językowych, kulturowych i edukacyjnych, a także praw innych uznanych mniejszości narodowych Albanii;

21. ubolewa, że wciąż utrzymują się problemy dyskryminacji i wykluczenia społecznego, które dotykają mniejszości w Albanii, w szczególności w zakresie dostępu do edukacji, zatrudnienia i usług

publicznych; wzywa rząd albański do pełnego dostosowania polityki antydyskryminacyjnej i praw mniejszości do dorobku prawnego UE; podkreśla, że należy poprawić dostęp do wymiaru sprawiedliwości i udział polityczny, zwłaszcza dla słabszych i zmarginalizowanych grup społecznych;

22. przyznaje, że grecka mniejszość narodowa utrzymuje silną obecność historyczną, zwłaszcza w południowej Albanii, i wzywa Albanię do zapewnienia ochrony prawa własności;

23. akcentuje także znaczenie zachowania miejsc pamięci związanych z dyktaturą komunistyczną oraz wspierania pamięci i inicjatyw edukacyjnych, które promują świadomość historyczną i wzmacniają kulturę demokratyczną, zwłaszcza wśród młodszych pokoleń;

24. z zadowoleniem odnotowuje dynamiczne i konstruktywne społeczeństwo obywatelskie Albanii, które w procesie reform odgrywa istotną i pozytywną rolę; zachęca rząd albański do budowania stosunków opartych na współpracy i do rzeczywistego angażowania społeczeństwa obywatelskiego w przejrzysty proces legislacyjny już na wczesnym etapie; ubolewa jednak, że organizacje społeczeństwa obywatelskiego w Albanii nadal zmagają się z wyzwaniami i otrzymują ograniczone finansowanie publiczne; wzywa ponadto rząd Albanii do zapewnienia sprzyjającego, bezpiecznego i niedyskryminacyjnego środowiska dla społeczeństwa obywatelskiego;

25. jest zaniepokojony, że w światowych rankingach opublikowanych w sprawozdaniu Światowego Forum Ekonomicznego z 2025 r. na temat różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn na świecie Albania spadła z 23. miejsca w 2024 r. na 36. miejsce w 2025 r., co wskazuje na pogłębiające się zróżnicowanie sytuacji kobiet i mężczyzn; ubolewa, że ramy prawne dotyczące zwalczania przemocy ze względu na płeć nie są jeszcze dostosowane do konwencji stambulskiej; apeluje do rządu albańskiego o usprawnienie usług wsparcia dla ofiar, w szczególności w opiece zdrowotnej, finansowaniu schronisk dla kobiet, bezpłatnej pomocy prawnej oraz programach reintegracji i rehabilitacji;

26. jest zaniepokojony, że albański krajowy program na rzecz praw dziecka (NARC) na lata 2021–2026 nie został jeszcze w pełni wdrożony, a dostęp dzieci do wymiaru sprawiedliwości jest utrudniony z powodu opóźnień, ograniczonej pomocy prawnej i nieodpowiedniej koordynacji instytucjonalnej; ubolewa, że większość dzieci w Albanii jest nadal zagrożona ubóstwem; wzywa władze albańskie do skutecznego wdrożenia NARC przez zagwarantowanie wsparcia dzieciom dotkniętym wykluczeniem i ubóstwem;

Reforma administracji publicznej i sprawowanie rządów

27. dostrzega postępy w reformie administracji publicznej, w tym w

planowaniu strategicznym i koordynacji; wyraża zadowolenie z przyjęcia przekrojowej strategii reformy administracji publicznej na lata 2025–2030; podkreśla jednak, że konieczne są dalsze wysiłki w celu zapewnienia rekrutacji w oparciu o kryteria merytoryczne i odpolitycznienia służby cywilnej, w tym przyjęcie i wdrożenie nowych ram prawnych dla służby cywilnej;

28. wyraża zaniepokojenie, że ani ramy prawne dotyczące zamówień publicznych, ani przepisy dotyczące prawa spółek nie są w pełni dostosowane do dorobku prawnego UE; wzywa władze albańskie do kontynuowania wysiłków na rzecz pełnego dostosowania ustawodawstwa Albanii do dorobku prawnego UE; nawołuje do wzmocnienia nadzoru parlamentarnego, niezależnych audytów i pełnej przejrzystości postępowań o udzielenie zamówienia w celu zapewnienia zgodności z normami UE w zakresie konkurencji, ochrony danych i przeciwdziałania korupcji;

29. z zadowoleniem przyjmuje bieżące prace ponadpartyjnej albańskiej komisji parlamentarnej ds. reformy terytorialnej; podkreśla, że wszelkie reformy w tej dziedzinie powinny być przeprowadzane w ramach procesu obejmującego wszystkie zainteresowane strony i opierać się na obiektywnych kryteriach społeczno-gospodarczych i europejskich standardach samorządu lokalnego;

30. apeluje o lepsze planowanie polityki, podejmowanie decyzji w oparciu o dowody i o przejrzyste procedury budżetowe, w tym o wzmocniony nadzór parlamentarny nad finansami publicznymi; domaga się zwiększenia zasobów finansowych, zdolności administracyjnych i autonomii fiskalnej władz lokalnych;

31. wyraża uznanie dla władz albańskich za niedawne przyjęcie krajowej strategii cyberbezpieczeństwa na lata 2025–2030; z zadowoleniem przyjmuje dostosowanie obowiązującej albańskiej ustawy o cyberbezpieczeństwie do unijnej dyrektywy NIS 2[5]; wyraża uznanie dla władz albańskich za przyjęcie zaktualizowanego wykazu operatorów krytycznej i ważnej infrastruktury informatycznej;

32. z zadowoleniem przyjmuje ciągłą poprawę przekazywania danych przez Albanię do Eurostatu; wzywa władze albańskie do dalszego zwiększania produkcji i dystrybucji wysokiej jakości danych;

33. wyraża uznanie dla rządu albańskiego za przyjęcie nowych przepisów dotyczących znaków towarowych i patentów; wzywa władze

---

5 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2555 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii, zmieniająca rozporządzenie (UE) nr 910/2014 i dyrektywę (UE) 2018/1972 oraz uchylająca dyrektywę (UE) 2016/1148 (dyrektywa NIS 2) (Dz.U. L 333 z 27.12.2022, s. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

albańskie, by w pełni dostosowały albańskie prawo własności intelektualnej do dorobku prawnego UE i by dalej je wzmacniały;

Reformy społeczno-gospodarcze i środowisko

34. z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie Albanii we wdrażanie unijnego planu wzrostu gospodarczego dla Bałkanów Zachodnich; zauważa jednak, że wciąż utrzymują się słabości strukturalne, w tym szara strefa w biznesie, ograniczony wzrost wydajności i trudne otoczenie biznesowe; ubolewa nad tym, że rozbudowana gospodarka nieformalna utrudnia funkcjonowanie otoczenia działalności gospodarczej i zakłóca konkurencję; ponownie podkreśla, jak ważna jest poprawa infrastruktury transportowej między krajami Bałkanów Zachodnich oraz dalsza rozbudowa połączeń kolejowych i lotniczych z państwami członkowskimi UE; pochwala władze albańskie za zwolnienie z podatku VAT projektów finansowanych przez UE w Albanii;

35. przypomina o potencjale unijnego planu gospodarczo-inwestycyjnego dla Bałkanów Zachodnich pod względem poprawy kolejowych i drogowych połączeń regionalnych; w tym kontekście wzywa władze wszystkich odnośnych krajów do ukończenia projektów wchodzących w skład korytarza VIII łączącego Albanię, Macedonię Północną i Bułgarię;

36. apeluje o wdrożenie kompleksowego mechanizmu kontroli bezpośrednich inwestycji zagranicznych jako strategicznej inicjatywy mającej na celu ochronę interesów krajowych Albanii, zwiększenie bezpieczeństwa oraz zapewnienie przewidywalności dla inwestorów i spójności ze standardami UE;

37. podkreśla, że system albańskiej publicznej wewnętrznej kontroli finansowej pozostaje częściowo skuteczny; wzywa Albanię do zwiększenia odpowiedzialności i przejrzystości przedsiębiorstw państwowych poprzez upublicznienie ich rocznych sprawozdań z wyników finansowych; wzywa władze albańskie do pełnego wdrożenia zaleceń Najwyższego Organu Kontroli Albanii;

38. wyraża zadowolenie z przyjęcia albańskiej strategii na rzecz modernizacji i harmonizacji albańskich systemów informacji celnej z systemami UE na lata 2025–2030; pochwala władze albańskie za ich wysiłki na rzecz spełnienia standardów UE dzięki harmonizacji i poprawie infrastruktury celnej; podkreśla, że celne systemy informatyczne wymagają znacznej modernizacji w celu osiągnięcia pełnej harmonizacji ze standardami UE, i wzywa władze albańskie do przyspieszenia niezbędnych inwestycji i reform w tym zakresie;

39. pochwala władze albańskie za dostosowanie przepisów dotyczących prywatnych funduszy emerytalnych do dorobku prawnego UE; wzywa Albanię do dokończenia procesu dostosowywania przepisów do dorobku prawnego UE w zakresie ubezpieczeń, rynków

kapitałowych, rynków papierów wartościowych, funduszy inwestycyjnych oraz infrastruktury rynku finansowego;

40. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji i upoważnienie Rady do rozpoczęcia negocjacji w sprawie rozszerzenia unijnego systemu znoszącego opłaty roamingowe na Bałkany Zachodnie i wzywa Komisję i partnerów z Bałkanów Zachodnich do szybkiego podjęcia niezbędnych kroków na rzecz wzajemnego otwarcia rynków roamingu UE i partnerów z Bałkanów Zachodnich, co umożliwi obywatelom i przedsiębiorstwom korzystanie z usług roamingu bez dodatkowych opłat;

41. podkreśla znaczenie inwestowania w edukację, rozwój umiejętności i innowacje w celu wspierania zrównoważonego wzrostu i spójności społecznej; wyraża uznanie dla rządu albańskiego za przyjęcie aktów prawnych dotyczących reformy szkolnictwa wyższego oraz za ciągłe wdrażanie krajowej strategii na rzecz edukacji na lata 2021–2026; wzywa władze albańskie do sfinalizowania przepisów wykonawczych do ustawy o dziedzictwie kulturowym i muzeach; zachęca do rozwoju polityki mającej na celu ograniczenie emigracji młodzieży i drenażu mózgów oraz zwiększenie możliwości dla młodych specjalistów przez poprawę warunków na rynku pracy, reformę edukacji i wsparcie innowacji;

42. apeluje o dalszy rozwój i skuteczne wdrażanie ram mieszkalnictwa socjalnego w Albanii w oparciu o kontynuację i poprawę krajowej strategii na rzecz mieszkalnictwa socjalnego na lata 2016–2025, tak aby zapewnić stabilne i godne warunki życia grupom o niższych dochodach i słabszym grupom społecznym; podkreśla w szczególności znaczenie dostępnych i przystępnych cenowo mieszkań socjalnych dla młodych ludzi, w tym studentów i praktykantów, ponieważ wspiera to ich mobilność geograficzną, dostęp do edukacji i szkoleń oraz udaną integrację na rynku pracy;

43. podkreśla kluczowe znaczenie prawdziwego dialogu społecznego, tak aby rozszerzenie UE przyniosło korzyści różnym grupom ludności; z zadowoleniem przyjmuje poprawę transferu baz danych i wczesnego połączenia z europejskimi służbami zatrudnienia (EURES), co było możliwe dzięki pełnemu dostosowaniu krajowego wykazu zawodów do wielojęzycznej europejskiej klasyfikacji umiejętności, kompetencji, kwalifikacji i zawodów (ESCO); ubolewa jednak z powodu niskiej częstotliwości posiedzeń Krajowej Rady Pracy; apeluje o wzmocnienie procesu konsultacji trójstronnych, w tym odpowiednią reprezentację związków zawodowych; podkreśla, że należy w dalszym ciągu wspierać budowanie zdolności partnerów społecznych;

44. apeluje o wzmożenie działań na rzecz wspierania zgodności z unijnym prawem pracy oraz unijnymi ramami bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym o pełne wdrożenie niedyskryminacyjnych strategii politycznych i środków na rzecz równości, a także wzywa

odpowiednie organy krajowe do zapewnienia skutecznego monitorowania, egzekwowania i odpowiednich sankcji w przypadkach nieprzestrzegania przepisów;

45. podkreśla, że postępy na drodze do przystąpienia do UE wymagają rzeczywistych osiągnięć we wdrażaniu i egzekwowaniu dorobku prawnego w dziedzinie środowiska, zwłaszcza w zakresie ocen oddziaływania na środowisko, przepisów dotyczących ochrony przyrody i prawa do udziału społeczeństwa;

46. odnotowuje zapowiedź rządu albańskiego, że zreformuje on krajowy sektor gospodarowania odpadami, centralizując i usprawniając zbieranie odpadów i gospodarowanie nimi; zauważa jednak z zaniepokojeniem, że według oceny Komisji w okresie sprawozdawczym nie poczyniono żadnych postępów w dziedzinie środowiska i zmiany klimatu; apeluje do rządu albańskiego o nadanie priorytetu wdrażaniu strategii przystosowywania się do zmiany klimatu, rozwojowi odnawialnych źródeł energii i wspieraniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego;

47. głęboko ubolewa z powodu przedłużenia obowiązywania albańskiej ustawy o inwestycjach strategicznych z 2015 r. w świetle jej przepisów umożliwiających przyspieszenie procedur wydawania pozwoleń i ograniczenie kontroli środowiskowej, co może mieć negatywny wpływ na obszary chronione i inne strefy wrażliwe pod względem środowiskowym; apeluje o uchylenie nowelizacji ustawy o obszarach chronionych z 2024 r., która umożliwia rozwój infrastruktury turystycznej na dużą skalę na obszarach chronionych i przenosi kluczowe kompetencje w zakresie zarządzania i podejmowania decyzji na Krajową Radę Terytorialną, co osłabia nadzór środowiskowy;

48. podkreśla fakt, że Komisja ostrzegła Albanię przed działaniami, które mogą mieć wpływ na jej ścieżkę przystąpienia do UE w kontekście trwających protestów krajowych w sprawie zakrojonego na szeroką skalę luksusowego projektu inwestycyjnego zagrażającemu chronionemu obszarowi dzikiej fauny i flory, w którym znajdują się flamingi, foki i miejsca gniazdowania żółwi; zgadza się w związku z tym z krytyką Komisji i przypomina, że dostosowanie do unijnych przepisów środowiskowych, w tym dyrektywy ptasiej[6] i dyrektywy siedliskowej[7], jest warunkiem wstępnym przystąpienia do UE;

49. z poważnym zaniepokojeniem zauważa, że rozwój sytuacji na obszarze chronionym Wjosa-Narta unaocznia praktyczne

---

6 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

7 Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

konsekwencje tych zmian legislacyjnych i wynikające z nich zagrożenia dla obszarów o uznanej wartości ekologicznej; uważnie śledzi trwające masowe pokojowe protesty w tej sprawie; wzywa władze albańskie do natychmiastowego wprowadzenia moratorium na wszystkie nowe procedury wydawania pozwoleń, prace budowlane i działania rozwojowe na obszarach chronionych do czasu uchylenia niezgodnych przepisów znowelizowanej ustawy o obszarach chronionych, zgodnie z wieloletnim apelem Komisji i Parlamentu oraz z końcowymi kryteriami odniesienia określonymi w rozdziale 27, a także do czasu zapewnienia pełnej zgodności z unijnymi normami ochrony przyrody; podkreśla, że wszelkie projekty w tej dziedzinie muszą podlegać kompleksowym ocenom oddziaływania na środowisko w pełni zgodnym z normami UE, w tym przejrzystemu procesowi partycypacji publicznej z udziałem społeczności lokalnych, naukowców i społeczeństwa obywatelskiego;

Polityka zagraniczna i współpraca regionalna

50. pochwala stałe i pełne dostosowanie Albanii do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE, w tym do środków ograniczających, nieprzerwane zaangażowanie Albanii w misje i operacje w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony UE oraz jej konstruktywną rolę w promowaniu stabilności w regionie, co potwierdza silną orientację euroatlantycką tego kraju; z zadowoleniem przyjmuje wzmocnioną współpracę w kwestiach bezpieczeństwa i obrony w ramach partnerstwa UE–Albania w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony oraz dialogów na temat bezpieczeństwa i obrony; podkreśla, jak ważna jest dalsza współpraca, na przykład wspólne inicjatywy szkoleniowe, wspólne zdolności wywiadowcze i wzmocnione środki ochrony granic w celu sprostania regionalnym i globalnym zagrożeniom bezpieczeństwa;

51. zaznacza, że uczestnictwo w międzynarodowych inicjatywach i organizacjach powinno pozostać zgodne z wartościami UE, stabilnością regionalną i celami integracji europejskiej Albanii; zwraca uwagę na znaczenie przejrzystości i odpowiedniej kontroli parlamentarnej w decyzjach dotyczących zobowiązań międzynarodowych;

52. podkreśla znaczenie stosunków dobrosąsiedzkich i współpracy regionalnej jako zasadniczych elementów procesu rozszerzenia UE i z zadowoleniem przyjmuje aktywny udział Albanii w inicjatywach regionalnych; podkreśla potrzebę pogłębienia współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa na Bałkanach Zachodnich oraz zacieśnienia koordynacji między partnerami regionalnymi w walce z przestępczością zorganizowaną, zagrożeniami cyberbezpieczeństwa i wyzwaniami hybrydowymi; uznaje strategiczne znaczenie regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego dla bezpieczeństwa oraz stabilności gospodarczej w Europie; wzywa Albanię do zwiększenia zdolności w zakresie bezpieczeństwa morskiego we współpracy z UE

i NATO, w tym do wzmocnienia infrastruktury morskiej, poprawy systemów nadzoru i zintensyfikowania wysiłków na rzecz zwalczania nielegalnej działalności, takiej jak handel ludźmi; zachęca Albanię do pogłębienia współpracy z państwami nadbrzeżnymi UE w celu zapewnienia ochrony krytycznych szlaków morskich i zrównoważenia środowiskowego w regionie;

53. ostrzega, że inicjatywy rozwijane poza ramami UE, np. inicjatywa „Otwarte Bałkany”, niosą ze sobą ryzyko tworzenia równoległych struktur, które mogą podważyć proces berliński i wspólny rynek regionalny Bałkanów Zachodnich;

Wsparcie UE

54. z zadowoleniem przyjmuje pomoc finansową i techniczną UE udzieloną Albanii w ramach IPA III oraz Instrumentu Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego oraz podkreśla, że takie wsparcie musi pozostać ściśle powiązane z konkretnym wdrożeniem reform i mierzalnymi wynikami; apeluje o większe wsparcie UE dla regionalnych inicjatyw w dziedzinie bezpieczeństwa, które zwiększają stabilność i odporność na Bałkanach Zachodnich; z zadowoleniem przyjmuje środki dwustronnej pomocy w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju wspierające albańskie siły zbrojne, które zwiększają potencjał Albanii w kontekście udziału w misjach i operacjach w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony UE;

55. apeluje o wzmocnienie nadzoru i zapewnienie rzeczywistego udziału organizacji społeczeństwa obywatelskiego, stowarzyszeń przedsiębiorców i partnerów społecznych na wszystkich etapach realizacji Instrumentu Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego na Bałkanach Zachodnich, w tym w projektowaniu środków reform, wdrażaniu projektów i monitoringu rezultatów;

56. wzywa UE do zapewnienia dodatkowej pomocy finansowej i technicznej Albanii, w celu wsparcia zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich i zmniejszenia przepaści między obszarami miejskimi i wiejskimi zgodnie z polityką spójności UE;

57. wyraża zaniepokojenie poważnymi nieprawidłowościami stwierdzonymi przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych w realizacji unijnego Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej w zakresie rozwoju obszarów wiejskich (IPARD II) w Albanii; podkreśla znaczenie zapewnienia pełnej przejrzystości, rozliczalności i skutecznych mechanizmów kontroli w korzystaniu z pomocy finansowej UE w celu ochrony unijnych interesów finansowych i utrzymania zaufania publicznego; wzywa do natychmiastowego wdrożenia niezbędnych środków naprawczych;

58. wzywa Komisję do dalszego dostarczania jasnych wytycznych dotyczących priorytetów reform oraz do zapewnienia przejrzystego i

rygorystycznego monitorowania postępów reform; ponadto wzywa Komisję do przeprowadzenia kampanii informacyjnej we wszystkich państwach członkowskich i w Albanii w celu wyjaśnienia obywatelom pozytywnego wpływu rozszerzenia UE;

59. zachęca Komisję, wraz z Europejską Służbą Działań Zewnętrznych, aby dalej przyczyniały się do wzmacniania odporności Albanii na zagrożenia hybrydowe w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, manipulacji informacją i ochrony infrastruktury krytycznej; podkreśla potrzebę lepszej koordynacji i przeciwdziałania dezinformacji i zagrożeniom hybrydowym, których celem jest podważenie poparcia opinii publicznej dla przystąpienia Albanii do UE, poprzez bardziej strategiczne podkreślanie znaczenia UE dla społeczeństwa Bałkanów Zachodnich;

°

° °

60. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, przewodniczącemu Rady Europejskiej, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawicielce Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządom i parlamentom państw członkowskich oraz prezydentowi, rządowi i parlamentowi Republiki Albanii.